

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Biharmegyét nem osztják fel

Mosoiu miniszter kijelentése a váradai liberális-párt tegnapi értekezletén. — Készülődés a kamarai és községi választásokra

A miniszter üdvözlő szavai Regman Miklós dr prefektushoz

Tegnap délelőtt a szilágyosomlyói vonathoz csatolt szalonkocsiján Nagyváradra érkezett Mosoiu Traján közmunkaügyi miniszter. A pályaudvaron a megyei liberális pártszervezet vezetőtagjai fogadták. Több üdvözlő beszéd hangzott el és valamennyi szónok örömeinek adott kifejezést azon, hogy a miniszter eljött Nagyváradra felvenni a kapcsolatot a párttagokkal.

A pályaudvarról a megyei prefektúrára vonultak. Itt Regman Miklós dr prefektus fogadta a minisztert üdvözlő beszéddel. Közölte a prefektus, hogy átvette a hivatalát és hogy minden erejével azon lesz, hogy a kormány rendeleteit a legnagyobb pontossággal és odaadással hajtsa végre. A vármegye vezetésében irányadónak mindenütt azokat az elveket fogja szem előtt tartani, amelyeket a miniszter is hirdet és követ. Annál is inkább teszi ezt, mert tudatában van annak, hogy addig, amíg a liberális kormány intézi az ország ügyeit, Mosoiu miniszternek tudnia kell mindenről, ami Biharmegyében történik.

Mosoiu miniszter megköszönte az üdvözlést és rövid exozét tartott a politikai helyzetről. Tudomásul adta a liberális párt jelenlévő vezető tagjainak, hogy a kormány, amelynek helyzete most szilárdabb, mint bármikor, nagy munkálatok előtt áll, amennyiben a mezőgazdasági és a kereskedelmi kamarai, továbbá a községi és megyei választásokat a közeljövőben le akarja bonyolítani. Ő (a miniszter) bizik abban, hogy itt Biharmegyében ezeket a választásokat a legsimábban és teljes sikerrel fogják lefolytatni, mert ismeri az új prefektus erejét, kiváló kvalitásait és ő maga volt azon, hogy Biharmegye energikus, agilis és nagykonceptióju vezetőt kapjon Regman Miklós dr személyében. Végül üdvözölte a miniszter az új prefektust méltóságában és a maga részéről a legőkéletesebb támogatást ígerte neki.

Ezután a liberális-párt több vezető embere intézett üdvözlő beszédet a miniszterhez és az új prefektushoz, akinek támogatásukat ígérték valamennyien.

Amikor ez a kis beiktatási ünnepély lezajlott, Mosoiu miniszter átment a megyeháza nagytermébe, ahol a megyei főszolgabírák várták. A miniszter hozzájuk is beszédet intézett, utasításokat adott nekik a közelgő kamarai és községi választásokra, egy-

ben megkérte őket, hogy legyenek bizalommal és tanusítsanak odaadást az új prefektus iránt, aki minden energiájának latbavetésével fogja szolgálni a megye érdekeit.

Ezután szűkebb bizottság ült egybe, amely a mezőgazdasági kamara választóinak névjegyzékét van hivatva összeállítani. Végleges döntést még nem hoztak és így a lista közlésére csak pár nap múlva kerül sor.

Délben nyolcvan teritékes díszebéd volt a Delfin-vendéglőben. Délután a miniszter magánjellegű látogatásokat tett, majd 6 óra felé ismét megkezdődtek a tanácskozások a prefektúrán a kamarai és községi választásokat illetően.

Ezek a tanácskozások pártválasztmányi értekezlet keretében folytatódtak a liberális pártklubban. Ez értekezlet bizalmas jellegű volt, azonban kiszivárgott róla — és a közönség legszélesebb rétegeit érdeklí — a következő epizód:

Chirvai Vazul képviselő meginterpellálta Mosoiu minisztert:

igaz-e, hogy az egyik legutóbbi minisztertanácson elhatározták Biharmegye felosztását?

Mosoiu miniszter azt válaszolta Chirvai Vazul kérdésére, hogy a megye feldarabolásáról szóló híreknek semmi alapjuk sincs. Tény az, hogy

Bucsa és Feketető községet Kolozsmegyéhez, az érmihályfalvai járást pedig Szilágy-megyéhez csatolják, de ezzel szemben Biharmegye több községet fog kapni a szomszédos megyékből.

Állítólag szóba került az értekezleten az is, hogy az ősszel megtartják a párt biharmegyei szervezetének nagygyűlését. Erre feltétlenül szükség van, mert a pártot teljesen szolid alapokra kell fektetni, hogy a jövő tavaszi képviselő választásokon a siker abszolút reményével vehesse fel a harcot más pártok ellen.

A miniszter vacsorára a prefektussal és szűkebb környezetével együtt, Roxin György dr szőlőjébe volt hivatalos. Éjszaka 1 órakor a szatmári személyvonattal utazott tovább Nagykárolyba, ahonnan Szatmárra, Nagybányára és Máramarosszigetre megy. Bota György, a nagyváradai állami tanítóképző intézet igazgatója kíséri a minisztert ezen az uton.

Botrányos jelenet a német birodalmi gyűlésen

Klotürjavaslat miatt tört ki a vihar

Csoportosulás az ülésterem közepén

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén folytatódott a vámjavaslatokat tárgyalás.

A szürkének mutatkozó ülés a botrányok sorozatába fullt.

A kormánypárton ugyanis klotürt indítványoztak olyan értelemben, hogy a vámjavaslatokhoz minden párt valamennyi szónoka összesen csak négy órahosszat beszéljen. Emiatt már az ülés elején viharos hárszabályvita keletkezett. Az ellenzéki szónokok hangsúlyozták, hogy nem engedik magukat a kritika jogától megfosztani. Már ekkor zajos jelenetek játszódtak le, de a vihar csak akkor tört ki igazán, amikor Luther kancellár lépett a szónoki emelvényre.

Percekig tartott a fülsiketítő lármá. Az elnök minden erőfeszítése kárbaveszett. A kommunisták és a szociáldemokraták a klotür miatt magukból kikelve szüntelenül teli torokkal kiáltoztak.

Luther nyugodtan várt addig, míg a tomboló képviselők kiáradtak. Amikor végre szóhoz jutott, kifejtette, hogy nemsokára lejár az a határidő, amelyen belül Németországnak szerződéseket kell kötnie, így tehát a vámjavaslatokat sürgősen le kell tárgyalni, hogy Németországnak törvényes alapja legyen a tárgyalásra. Ezért

van szükség a felszólalások korlátozására. Erre újra kitört a vihar. Most már Luther kancellár is elvesztette hidegvérét és áltotta:

—A német népet igazán sajnálni lehet, hogy...

A többi szava belefullt az általános zűrzavarba.

A szociáldemokraták és a kommunisták a szónoki emelvény felé vonultak és ökölrel fenyegették a kancellárt.

lárt. Most a jobboldaliak is felkeltek padjaikból és a kancellár körül csoportosultak, hogy az esetleges támadástól megvédjék.

A zűrzavarban egyetlen egy szót sem lehetett érteni. A kommunisták a padokat csapkodták, mire a többség karban kiáltotta:

— Ki kell őket dobni!

Ez az első mondat, amit meg lehetett érteni. Csak nagy nehezen csillapodott le a vihar és a kancellár elmondhatta beszédét.

Elhárítottak egy karambolt a nagyvárad-szalontai vonalon

Két vasúti kocsit elindított a vihar az állomásról

Könnyen végzetessé válható összeütközés veszedelme fenyegette pénteken délután a Nagyvárad felől induló személyvonatot Nagyszalonta és Madarász között. Az óriási viharban a szalontai állomáson egyedül veszteglő két vasúti kocsit a szél megindított.

A lejtős pályán a kocsik előbb lassan gördültek, majd az erős szélről támogatva, mind gyorsabban futottak.

Majd egészen közel voltak a kocsik Madarászhoz, mikor az ellenkező irányból éppen elindult a váradai vonat. A vonat utasai közül többen észrevették a közelgő veszedelmet és hangos kiáltásba kezdtek:

Leugrani! Leugrani!

Többen le is vetették magukat a robogó vonatról.

Közben már Nagyszalontán is észrevették a két kocsit eltűnését és azonnal értesítették a

19-es és 20-as számú őrházakat, a honnan

az örök vörös zászlókkal a nagyváradit vonat elé rohantak és a mozdonyvezetőt fékezésre intették.

A rohanó két kocsit is sikerült megállítani, visszatolatták mind a kettőt a nagyszalontai állomásra és a vonat némi késéssel folytatta útját Arad felé.

A nagyváradit mintavásár meglepetései

Az Estilap adott elsőnek hírt a nagyváradit Kereskedelmi Csarnok szeptemberi mintavásárról, amelynek rendezőbizottsága minden eddigit felülmúló grandiózus terveket készített abból a célból, hogy ennek a második váradit „Messe”-nek sikerét biztosítsa. Különösen erősen számíthatnak a kiállító kereskedők és iparosok a vidékről, sőt az egész országból idetóduló közönségre, mert a vásár vezetősége 75 százalékos vasuti kedvezményt fog biztosítani a látogatóknak. Az idén a vásári helyiség beosztása más lesz, mint tavaly volt. Mindenekelőtt szélesebb utak lesznek a férőhelyek közt, úgy, hogy az árukat kényelmesen meg lehet majd tekinteni. De legvonzóbbá talán mégis az fogja tenni a vásárt, hogy a belépőjegyek egyúttal sorsjegyek is lesznek és így minden látogató részt vesz a kiállításon levő számos komoly értékű tárgy kisorsolásában.

Jön!
Szerilem
a nő hatalma
Fern Andrával

A kaposvári uszóverseny kitűnő eredményei

Budapesti tudósítónk táviratozza: Szombaton volt a kaposvári országos uszóverseny első napja. Legjobban a szegedi uszók szerepeltek. A bajnoki számok eredményei a következők: Száz méteres gyorsuszás: Bajnok: Vamire Rezső (Szeged) 1 p. 07.4 mp. Négy száz méteres gyorsuszás: 1. Wannie 5 p. 35.4 mp. Wannie az egri Sugrítz legjobb vidéki eredményét hét másodperccel javította. Műugrás: Bajnok: Joszt Ferenc Debrecen. Száz méteres hölgyuszás: 1. Vermes Edith (esztergomi MOVE) 1 p. 35.8 mp. A vízpolóbajnokság középdöntőjében. Szeged 19:0-ra megverte Kaposvárt; Az egri MOVE 7:3-ra Tatatóvárost

Értesitem a n. é. közönséget, hogy elsőrendűen berendezett

komlóskenyér sütődémet
a Str. Gen. Holban (Széles-u) 29. a.
megnyitottam

Naponta friss, kitűnő ízű kenyér kapható Viszonteladók árkedvezményben részesülnek. Privát sütést 8 és 11-kor fogadok
Zsikics pékmeister, General Holban (Széles-u) 29. 1737

Dorian Filmszínház

6 órákor

Dorian Terasse

9 órákor

Faraó bosszuja

Monumentális film 5 felvonásban.

A főszerepben: MARIA PALMA
a „Sespolett” főszereplője.

DORIAN-FILM.

HIREK

A nagyváradit munkás-műkedvelők tegnapi előadása

Zola híres proletárdramájában, a Pálinka-ban mutatkozott be vasárnap délelőtt a nagyváradit munkások rokonszenves és sokat ígérő műkedvelő gárdája. A munkások értékes produkciója nagy sikert aratott és előrevetette komoly művészi álmok megvalósításának reflektorfényét. A munkások intelligens műkedvelő együttese mély impressziót keltett a közönségben. Komoly művészi megnyilatkozás felé hajlandó és drámai hangulatok iránt feltűnően rezonabilis munkástalantumokkal ismerkedtünk meg. Mindenképpen érdemeseknek mutatkoztak arra, hogy egy művelt, erőskezű rendező irányítsa tovább is színpadi vállalkozásaikat.

* Moldován Gusztáv temetése. A részvétnek öszinte megnyilvánulása mellett kísérték utolsó útjára tegnap délután az élete derekán elhunyt Moldován Gusztáv kalocsai rajztanárt. A nagyjövő, fiatal tanár hetekkel előbb egy kiránduláson meghűlt és tüdőgyulladásba esett. Ugy látszik, megérezte, hogy menthetetlen, mert hazavágyott szüleihez. Magas lázzal érkezett haza és rögtön ágnak esett. A gyermeküket rajongásig szerető szülők mindent elkövettek, hogy fiukat megmenthessék. A legnevesebb orvosokat hívták betegágyához, de már nem segíthettek rajta. A rétutcai gyászháznál megjelentek az elhunyt tisztelői, jóbarátai és iskolatársai. Brösztel Lajos plebános imája után a virágokkal borított koporsót gyászhintóra helyezték és Moldován Gusztáv földi maradványait az olasz-i temetőben helyezték örök pihenőre.

x Ha elutazik, jegyét a Hegedűs Hírlapirodában váltsa meg.

* Baleset a váradit pályaudvaron. Dán János 34 éves kocsi-felíró tegnap este a pályaudvaron a vágányok között haladt és anynyira el volt mélyedve gondolataiba, hogy nem vette észre a Kolozsvár felől jövő 3489-es számú tehervonatot. Az utolsó pillanatban alig egy lépésnyire a mozdony elől félreugrott, de oly szerencsétlenül, hogy fejét az egyik villanyoszlopba verte bele. Paller távirászt vette észre a véres-fejű, eszméletlenül fekvő szegény vasúfast, akit a mentők beszállítottak a kórházba. Dán János sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

* Ruhát és cipőt kérnek a hegyörök. A váradit hegyközség nevében Zigre Miklós dr. elnök beadvánnyal fordult a városhoz, a melyben tekintettel arra a körülményre, hogy a hegyörök nehéz és fáradságos szolgálat közben teljesen tönkre teszik ruhájukat és lábbelijüket, kéri a tanácsot, hogy szavazzon meg részükre természetbeni járulékot és ezt az összeget iktassa be az évi költségvetésbe. Ugyancsak a hegyörök testi épségének megvédése céljából fegyvertartási engedélyekért fordult Zigre Miklós dr. a 17-ik divízióhoz, mert a utóbbi időkben a veszett kutyák annyira elszaporodtak a hegyen, hogy a hegyörök élete állandóan veszedelembe forog.

* Német Máriát olasz operaházak szerződtették. Budapesti tudósítónk táviratozza: Német Mária, a világhírű magyar operanékesnőt több fellépésre szerződtette a nápolyi, római és milánói opera, ahol Aidát, Troubadurt és Normát énekli. Novemberben Prágában Aidát olaszul és Tannhäuser magyarul fogja énekelni.

Jön!
Szerilem
a nő hatalma
Fern Andrával

* Intervju drótnélkül 6000 kilométeres távolságról. Az Estilap tudósítója táviratozza: Az American Associated Press chicagói munkatársa drótnélkül telefonon 3700 angol mérföld

(csaknem 6000 kilométer) távolságra beszélgetett Mac Millan híres repülőkapitánnyal. Az intervju másfél óráig tartott.

* Mussolini kislánya megmentett egy vízbefulót. Az Adriament Cattolicából jelentik: Mussolini miniszterelnök tizenöt éves leánya megmentett egy leányt a vízbefuladástól.

x Autójárat Biharpuszpöskibe. előjegyzés a Hegedűs Hírlapirodában. Személyenként 100 Lei.

* Szerda este vizsgáznak a Heányi színiiskola növendékei.

Siessen!!!
Váltsa meg jegyét

Az
Atlantic és Apolló
mozgórkba

A
Csapodár
Herceghhez

melyben Koline
legjobb szerepét
láthatja

MOZI

— A Csapodár herceg. Páratlanul álló sikerrel megy a Csapodár herceg immár a harmadik napja. Zsúfolt házak, a közönség hangos tetszésnyilvánítása igazolja azt a nagy sikert, melyhez hasonló kevés filmmel tapasztaltunk. A film minden tekintetben meg is érdemli azt a széleskörű érdeklődést. Érdekfeszítő kalandokkal telített cselekménye, a művészek kifogástalan teljesítménye az eddig megjelent, ily zsánerű filmek élére állítja ezt a rendezői kéz által alkotott mesterművet. Koline, Lissenko aszszony, s a szép, fess Jaques Catelaine a legjobbat nyújtják.

— Premier a Dorian-filmszínházban. A „Faraó bosszuja” c. Dorian slágerfilm kerül ma hétfőn bemutatásra. Az első Tankhamen-film, amely eddig vásznon megjelent. A főszerepet Maria Palma a „Sespolett” kiváló alakítója játssza. Az előadások 6 és 9 órákor kezdődnek.

Kötelező

Előírás szerint
és legolcsóbban
készíti

Biró László
Str. Ciorogariu (Uri-u.) 24.

a diál-venruha viselete
már a szíriatkozástól
kezdve a 174-ik paragra-
fus kötelező.

Nagyváradon tilos a rádió

Regman dr prefektus rendelete

1925 augusztus 5-iki kelettel Regman Miklós dr prefektus a következő rendeletet bocsátotta ki:

Tekintettel arra a körülményre, hogy a rádiótávírdá és rádiótelefon állomások felszerelését és használatát tárgyzó törvény alkalmazására vonatkozó végrehajtási utasítás ezidáig még nem jelent meg, továbbá arra, hogy egyes polgári személyek már szereltek fel ilyen készülékeket, egyes helyeken épen a határ közelében.

Továbbá, hogy a lakosság az ügy teljes tudatában legyen, a következőket hozzuk tudomására:

1. Ujabb rendelkezésig szigorúan tilos a hadizóna területén, a határtól számított 50 km. szélességben rádiótávírdá és rádiótelefonok felállítása.

2. Az ezen terület bármely pontján jelenleg felszerelve talált ily rádiótávírdá és rádiótelefon készülékek elkoboztatnak.

3. Azok a személyek, akik ily készülékek birtokában vannak, kötelesek azt, 1925 augusztus 12-ig a 17-ik Divízió Parancsnokságának haladéktalanul bejelenteni. Ellenkező esetben a büntető törvénykönyv vonatkozó szakaszainak rendelkezései fognak velük szemben alkalmazhatni.

4. Minden engedélyezésre vonatkozó kérvény a 17-ik Divízió Parancsnokságához nyújtandó be.

5. Mindazok, akik rádiótávírdá, vagy rádiótelefon készülékek, vagy ily készülékek alkatrészeinek birtokában vannak, azon célból, hogy azokat eladás útján közforgalomba hozzák, kötelesek ezt, a helyi községi közigazgatási hatóságok útján a vármegyei prefektusi hivatalnak azonnal bejelenteni, feltüntetve a birtokukban lévő készülékek és alkatrészek mennyiségét és minőségét, valamint feltüntetni a helyet is, ahol ezek találtak.

6. A közigazgatási és rendőrközegek, az állambiztonsági hivatal közegei, valamint a csendőrség és határrendőrség századok, megbízatnak a fentebb felsorolt intézkedések végrehajtásával és végrehajtásának ellenőrzésével.

1898

MEGNYILT
ujjonnan a

LEFKOVITS HERMANN UJ
REKORD KALAPGYAR

1. sz. kalap, fehérnemű
üzlete. Nic. Jorga Zöldfa-
u. Komlósház szőlő-
kiszárlás ol-
csó árak.

Olcsó árak!

Gummi kabát
prima gummizással Lei **900**

Gummi kabát
elsőrendű duble anyagból **1080**

Haas Lipót
LINOLEUM gyári raklárában

Oradea Mare, Bul. Reg. Ferd. 5
Lerakalok: 1662

CLUJ: Str. Universității
TIMISOARA: Bulv. Reg. Ferdinand 7.

Megindult a francia-spanyol offenzíva az egész marokkói fronton

Repülőrajoktámadják a rifkabilokat Szíriában komoly a helyzet

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Marokkóban néhány napja heves harcok folynak, különösen a front középső részén. A harcok azért kezdődtek, mert a Pétain tábornok Fezben való látogatása alkalmával kidolgozott haditerv végrehajtásában a francia csapatok ellenállásra találtak a rif csapatok részéről, amikor az Uerga folyó völgyéből megkísérelték elűzni a lázadó marokkójakat.

E hadműveletek során a francia gyalogságnak rohammal kellett bevenni a rifek egy megerősített helyét. Ebben a nehéz tüzéség és több repülőeszkadron segítette a gyalogságot. A rifek súlyos veszteséget szenvedtek.

Római távirat szerint a spanyol-rifkabil fronton is megkezdődött a harc. Mellila környékén különösen véres csata folyik, melynek eredményét még nem lehet tudni.

Rabathból érkező távirat jelenti, hogy Moszírumban Nezzan között a franciák az ellenség több előretörését megghusították. A rif-kabilok vesztesége 300 halottra tehető. Mozgó csoportok megtisztították Darakaid-Medbas vidékét. A francia repülők bombázták az Ude-

melittől északkeletre fekvő vidéket.

Mig Marokkóban a helyzet ilyenformán a franciákra nézve kedvezően kezd alakulni, addig Párisban illetékes helyen elismerik, hogy Szíriában a helyzet komoly. Sarraill tábornok szíriai kormányzó távirati jelentést küldött a kormánynak, amelyben közli, hogy a szíriai

felkelés hatása Algirban is érezhető, a bensiülött csapatokból naponta sokan megszökönek.

A legutóbbi minisztertanácsban Briand külügyminiszter referált a marokkói felkelésről és a szíriai helyzetről, majd felolvasta Sarraill tábornok legutóbbi jelentését.

Milliárdok a padló parkett-kockái alatt

Az elrejtett kincses kazetta

— Budapesti tudósítónk távirata —

Nagykorona-utca 10 alatti lakásán meghalt tegnap Nadler Sámuel ismert dúsgazdag textilkereskedő. Alig hunyta le szemét, már megjelentek a közeli és távoli rokonok, akik régóta számot tartanak a vagyonos ember hagyatékára.

Értesült a halálesetről Nadlerné is, aki tíz éve különváltan élt férjétől. Azonnal a főkapitányságra sietett és arra kérte az ügyeletes rendőrtisztet, küldjön ki a halottas házba detektíveket, mert attól fél, hogy rokonai széthordják az elhunyt holmiját. A detektívek meg is jelentek a ragyogó be-

rendezésű lakásban és az egyik szobában a padló parkett-kockái alatt két vaskazettára bukkantak. Kinyitották a kazettákat, melyekben aranypénzeket, drágábbnál-drágább ékszereket és értékpapírokat találtak körülbelül 12 milliárd korona értékben.

A rendőrség megbízottja visszahelyezték a két kazettát, leltárt vettek fel a lakásban talált tárgyakról és a lakást lezárva, lepecsételve eltávoztak.

A lepecsételt lakást csak a hatóság jelenlétében fogják felnyitni.

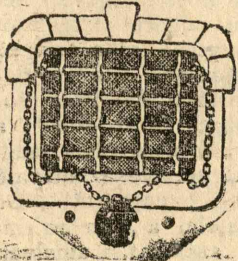
Mi van Reinitz Jakabbal

a Nagyváradai Estilapnak elmondja dr Nesztor József szatmári vezetőügyész

Szenzációs részletek a híres rab fogházbeli viselkedéséről

Szeptember 29-én lesz Nagyváradon a táblai tárgyalás

Dr Nesztor József, a szatmári királyi ügyészség vezetője, rokoni körben Nagyváradon tölti szabadságát. A főügyész volt szíves rendelkezésére állani a Nagyváradai Estilap munkatársának s izzóan érdekes részleteket beszélt el Reinitz Jakabról, a szatmári börtön világhírűvé vált rabjáról, akit a törvényszék élete fogytáig tartó fogságra ítelt.

A beszélgetés figyelemreméltó azért is, mert Nesztor dr a háboru alatt fiatal nagyvárad

ügyész korában az elismert modern büntetőjogászok sorába emelkedett s nagy bűnpörökben lélektani megfigyeléseinek tudományos alapozottságával vonta magára kriminologista körök érdeklődését. Az Estilap munkatársa megkérte a főügyész urat, aki ebben a kérdésben a nyilatkozatoktól mindaddig tartózkodott, mondja el Reinitzről minden jogász szemponttól függetlenül a benyomásait, jellemezze közvetlen megfigyelései szerint ezt az embert s beszélje el, mit csinál, hogy viselkedik, mivel tölti idejét a nevezetes rab, akiről épp most jár az a

téves hír a világsajtóban, hogy megszökött börtönéből.

Bizalmas beszélgetések a rabbal

— Nagyon sokszor beszélgettem Reinitzcal, — mondja a főügyész — beszélgettem vele szinte privátim, minden hivatalos színezet nélkül. Eleinte izgatott is, meg akartam ismeri keresztül-kasul, tudni akartam kicsoda, micsoda ez az ember, mi van benne, mit rejtett. Esténként felhoztam a cellájából és igyekeztem a lelkéhez közelférközni. Beszéltem vele az ügyéről, aztán átsiklottam más témákra, közömbös napi kérdésekre. És azt hiszem, idők jártával sikerült is megismernem, más-szemernyi jelenségekből, apró nüanszokból és elárvult mozdulatokból konstruálhattam Reinitz Jakab portréját.

— Ami Reinitzt mint embert illeti, két érdekes momentumot lehet kiemelni. Egyik az a mód, ahogyan a kérdésekre, bármilyen kérdésre válaszol. Más emberhez kérdést intéznek és rendes körülmények közt nyomban felel. Reinitz

csak gondolkodás után válaszol.

Valósággal megrágja a szót. Ha teszem, az ő hatalmas anyagga nőtt ügyét érintjük s olyan mozzanat iránt érdeklődünk, ami ter-

helő, ilyenkor vagy egyáltalán nem is felel, vagy a kérdésre kérdéssel válaszol. Legtöbbször, ha neki kellemetlen kérdésről van szó, el kezd összefüggés nélkül más dolgokról fecsegni s csak nehezen zökken vissza a témakörhöz. Sokan, akik a pörrel foglalkoztak, úgy vélik, hogy Reinitz nagyon intelligens. Nekem az a nézetem, hogy egyáltalán nem intelligens ember. Tipusa az üzletek után járó szatócsnak, akinek épen az üzleteivel való örökös bajlódása az üldözöttség atavisztikus érzése kölcsönöz bizonyos fikikus ravaszsgot. Soha nem olvasott, legfeljebb ujságot, tájékoztatlant, szimplex falusi ember, aki városokban is forgott s így valami ráragadt.

Másik jellemző momentum, amire Reinitz lelkének rajzánál rá kell mutatnom, jámbor vallásossága. Közel két éve van letartóztatásban s ez alatt az idő alatt a fogságban semmi olvasni való nem kért és senkivel nem érintkezik. Szükség esetén a védőjével beszél vagy nagyritkán ír egy-egy pár sort a családjának, de egészen banális sorokat:

Hogy vagytok? Hogy megy a sorotok?

Egyébként nem is kíváncsi a családjára. Allandóan imádkozik. Ez részben nem volna feltűnő, hiszen híres rabbicalából szá-

mazik, ő maga is talmudiskolát végzett, én azonban megfigyelem alapján ennek a mély,

vallásos érzésnek a valódiságában kételkedem.

Reinitznek ez a vallásosság nem hitbeli meggyőződése. Sokszor beszélgettem vele erről a kérdésről.

— Mi az oka — kérdeztem egyszer — hogy annyit imádkozik, sokat kell úgy-e leimádkoznia?

— Kérem alázatosan — mondta Reinitz gondolataiba merülve —

nekem Jehovával kell kibékülnöm.

Az a fő, hogy először az Örökkévaló istennel megbéküljek, a földi igazságszolgáltatással nincs mit törődnöm.

Miután kétségkívül többféle bűncselekmény terheli a lelkét, spekuláció, csempészés, más eféle, az a véleményem, hogy ez a különös ember az ő bűntudatát, lelkiismereti furdalását ebben az ájtatoskodásban éli ki.

Autoszuggesztió, hogy istennel való békekötéséből kapja meg a nyugodtságot és önfentartási erőt, hogy a súlyos fogságot könnyebben elviselje. Altalában rendkívül nyugodt, de vannak időszakok, amikor izgatott, türelmetlen, panaszkodik, ezek azonban gyorsan tűnő mozzanatok.

— Volt-e már perc, amikor magába tért — kérdezzük — és valami jelét adta a bűnösségének, mert hiszen a büntető jogászok nagyrészenek felfogása szerint a bűnösség nincs bizonyítva.

A főügyész erre a kérdésünkre így válaszolt:

— Reinitz az első pillanattól a mai napig mindig

ártatlanságát hangoztatja

és ettől soha percre sem tért el. Ahányszor beszélünk vele, ahányszor kihallgatjuk, mindig azt hangoztatja, hogy semmi része a bűncselekményben, amivel vádoljuk.

— Isten és ember előtt állítom, — hangoztatja — hogy ártatlan vagyok!

Reinitz meséi

A nyomozás során több ízben tett vallomását egyetlen egyszer változtatta meg, mikor az erdőben talált inggallért mutatták neki. Akkor is kitérő feleletet adott és elmondta azt a kitalált mesét, amit aztán végig fentartott. Halatlan intuitív ember. Ha sarokba szorítjuk, tüstént kész valami történettel, amihez változatlanul ragaszkodik, noha számtalanszor olyan körülmények szólnak ellenére, amik őt magát is meglepik. Ahol csak bizonyított tényekből vont okszerű következtetésekkel lehet dolgozni, tágabb latitűdjai vannak a vádnak és védelemnek, de bizonyos logikának mindenben kell lennie: éppen ezért Reinitz Jakab meséi nem bírják el az objektív kritikát és szétomlanak.

— Ugy látszik, akkor mégse egészen nagystilű bűnös ez a Reinitz?

— Nagystilűnek — mosolyog Nesztor főügyész — egyáltalán nem mondható, ebben nagyon téved a közvélemény. Sem a nagy büntetett, sem a kitanult, raffinált gonosztevő, sem a nagyszabású bűnös Reinitz, szó sincs róla. Külömben is mondjuk úgy, ahogy van,

ezt az ügyet ilyen nagy ügyvé a sajtó tette.

Felfújt egy apró hólyagot óriás balonná, amely kipukkadt. Az ügy a lapok útján terjedt, terjedt, Szatmárról Kolozsvárra, Váradra, Pestre és amikor Pestről Bécsbe

ért, a Presse-től a Neue Zürcher Zeitungig csak egy lépés, onnan pedig áttelegrafálni Franciaországba és Angliába már tréfa, s nem csoda úgy-e, ha nekem Amerikából is küldenek már illusztrált közleményeket, melyek Reinitzről, mint a század legveszedelmesebb rablógyilkosáról emlékeztek meg. Az is bizonyos, hogy mikor ez az alapjában nem jelentékeny ügy világszenzációvá nőtte ki magát, a tömeghisztéria is akcióba lépett s minden városban akadt egy-két felderítetlen bűneset, a mit azonnal Reinitz nyakába varrtak, mi pedig hamarosan kiderítettük, hogy semmi összefüggés sincs és a bűntények nem róhatók a szatmári rab terhére. Így keletkezett a feltevés, hogy

a váradai papirzacskógyáros meggyilkolásában

is része van Reinitznek, holott erről szó sem lehet.

Az úgy, amiért elítélték, tisztán a Grosz Herman nagykarolyi szállodás megölése. A többi bűncselekmény dolgában a csehszlovákiai gyilkosság, a reszgepiskolti Rozmaring-ügyben még folyamatban a vizsgálat, mert a gyanúsított Zajthy fivérek kiadását a magyar bíróság megtagadta.

A felelőzések tárgyalás egyébként szeptember hó 29-én lesz a nagyváradi téblán

s a tárgyalásra átkísérjük a vádlottat. Reinitz nyugodtan készül a védelemre. A fogházban nagyon jól viseli magát, soha fegyelmi intézkedésre sem adott okot. Semmi külön kérelme nincs, egész nap sétál és imádkozik.

— Hogy áll a védelemmel Reinitz? — kérdeztem tőle nemrégiben.

Rámnézett, végigsimította feketé szakálát s vállat vont:

— Ki fogom mutatni, hogy az itélet tévedés. Most papírra teszem a védekezésemet és ha az ügyész ezt elolvassa, akkor össze fogja tépni a vádiratot.

— Kissé tulságosan bízik magában Reinitz.

— Igen főügyész ur, bizom magamban, mert ártatlan vagyok.

Nagyszerű fizikuma, nagyszerű idegrendszerre segíti Reinitzot, Csak ilyen testi és lelki adottság mellett lehet képes örökös angardban állni, vigyázni, hogy el ne szólja magát. Hiszen tudja, hogy

egyetlen lehetősége esetleges menekülésének

a tagadás, amíg nincs tárgyi bizonyíték ellene s hogy el ne árulja egy szóval se magát. Ezért a gondolkodásából kizár minden zavaró képzetet és csak ezzel az ő ügyével foglalkozik.

— Volt eset, hogy főügyész ur a vizsgálat során meglepetésszerűen próbálta vallomásra bírni a vádlottat?

— Volt úgy, hogy váratlanul, mintha új adatok birtokába jutottunk volna, hirtelen feleletet kértem Reinitztől, gyilkolt-e vagy sem. És akkor ilyen válaszokat adott:

Kellett nekem gyilkolni?

Rá voltam én szorulva? Nem volt nekem jó keresetem? Nem féltetem én a családomat?

Különbesebb lelki depressziót ennél a hideg embernél egyszer észleltem, amikor a csehszlovák kormány megkeresésére a miniszterium hozzájárult, hogy adjuk a kassai rendőrségnek. Amikor Halmiba vittem, nagyon meg volt ijedve, könyörgött, beszéljek a csehekkel, ne bántsák. De visszajövet derült volt és örömmel

újságolta, hogy jól bántak vele.

Megkérdeztük végezetül, honnan, hogyan röpíthetett fel

Reinitz szökésének híre?

— Hogyan támadhatott ilyen hír — mondta mosolyogva a főügyész — nem tudom, de hiszen olyan eseménytelen a nyár... Nem, Reinitz nem az az ember, aki megszökjék, ettől egyáltalán nem kell tartanunk. Külömben is külön zárkában van, külön őre van, külön sétál és külön vizsgálják a celláját. Reinitz nem fog megszökni...

Színház

Hétfő este fél 9 órakor: Nótás kapitány. Horváth Mici, Kertész Mancsi, Bihari Nándor és Rohonczy Mihály, bucsufellépte. Utolsó előadás.

Hegedüs Gyula

Az Antóniában búcsuzott Hegedüs Gyula, a nagy színész. Táblás ház, izzó hangulat. Tegyük hozzá mindjárt: az előadás is simán, biztosan perdtült, Tóth Elek gondos szeme látszott mindenben. Hegedüs Gyuláról mit szabad mondanunk? Ha lehet színészi ábrázolás tökéletes, az ő produkciójában nincs törés. Ragyogó volt, andalító, könnyeket fakasztó, egyszerű eszközeivel csodálatosan mesteri. Finom meglepetésszerű Harasztos Gusztáv, a magyar Nemzeti Színház fiatal reménysége játszotta Hegedüs Gyula kedvéért Barker kapitányt elsőrangban, virtuóz módon. Még Jósika Miciről kell megemlékeznünk, aki a fedáki szerepet bravúrral oldotta meg.

— Betegh Béby búcsuja. A színpadnak kedves és finom jelensége, egy elegáns, színesen vibráló folt a rivalda forró fényében: Betegh Béby. Az operett ensemble disze volt, érdekesen bontakozó tehetség, akinek jövője iránt nem lehet kétség. A közönség őszintén szerette és sokszor szívesen ünnepelte egyes szerepeiben, amelyek élénken hozzájárultak például a Halló Amerika, a Fügelfalról sikeréhez. Betegh Béby tegnap búcsuzott, délután s ezenközben történt egy szemérmes incidens, amely nemcsak a rendőrségre hárítja azt a feladatot, hogy a rendező kinyomozza és megbüntesse, hanem a színháznak is kötelességévé teszi, hogy igen szigorú vizsgálatot indítson és helyreállítsa a színpad érintetlen tisztaságát. Amikor Betegh Béby Kertész Margittal táncolt, egy suhanc tojást dobott a színpadra. A közönség mély megbotránkossággal kereste az aláváló merénylet, aki megugrott. De könnyű megtalálni a nem valami szövevényes szálakat, amelyek nyomán a vizsgálat talán különös megállapításokhoz juthat s kiderítheti, hogy mért éppen ezt a fiatal művésznőt érte a barbár inzultus. A közönség a lapok híréből értesült a merényletről s Betegh Béby lakását valóságos virágos kertté varázsolták a társadalom előkelő hölgyei, színházi bérlők, akik elhalmozták a távozó színésznőt csokrokkal. Ezzel a finom gesztussal szolgáltattak elégtételt az ostoba sértésért, ami egyébként a művésznőt nem érintetheti.

— Ma búcsuzik Horváth Mici, Kertész Mancsi, Rohonczy és Bi-

hari Nándor. A szezon utolsó előadása ma este lesz, amikor Horváth Mici, Kertész Mancsi, Rohonczy és Bihari Nándor bucsufelléptével a Nótás kapitány című operett kerül színre. A távozó művészeknek a közönség meleg ovációt fog rendezni, hogy kifejezésre juttassa háláját és elismerését azokért a kedves emlékek estékért, melyeket ők négyen művészetükkel szereztek.

— A karszemélyzet jutalomjátéka. Kedd este a legjobb előadásban kerül színre a leghíresebb magyar operett, a János vitéz, melynek ez alkalommal az lesz a hivatása, hogy a színház névtelen hőseinek, a kórus tagjainak és a technikai személyzetnek a szezonban végzett munkájuk fejében mind rekompenciát nyújtson. A János vitéz keddi előadásán a főszerepeket a társulat legkiválóbbjai játsszák és emeli az est érdekességét az is, hogy ekkor vesz búcsút a nagyváradi közönségtől Biczó Margit, a színház két éven át volt nagyszerű primadonnája.

— Hetényi színiiskolája szerdán este tartja vizsga-előadását. A növendékek a következő darabokból összeállított jelenetekben lépnek fel: Taifun, Tosca, Gyermektragédia, Románc, Feltékenység, Szerelmek vására, Csöppség, Gyurkovits lányok, Gyöngyvirág drámák; Nótás kapitány, Marinka a táncosnő, Tatárjárás, Fügelfal, Hattyulovag, Három grácia és a Katonadolog operettek. Jegyek a színház pénztáránál váltathatók.

Árverési hirdelmény

Közhírré teszem, hogy az Antrepozite din Oradea-Mare S. A. kérelmére a fizetésben késedelmese adós terhére és veszélyére folyó évi augusztus hó 12-én délután 3 és fél órakor az Antrepozite din Oradea-Mare S. A. irodahelyiségében (Piata Mihai Viteazul) közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is el fog adni cca 100 q nagyszemű tengeri. Kikiáltási ár 100 kgonként 575. — Lei. Árverés megkezdése előtt leteendő mint bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Az áru minőségeért árverelő felelősséget nem vállal és vevő tartozik az árverés után azonnal kifizetni, átvenni és elszállítani. A tengeri megtekinthető a hivatalos órák alatt az Antrepozite din Oradea-Mare raktárhelyiségeiben. Vételi és forgalmi illetéket vevő viseli. Oradea-Mare, 1925. aug. 8.

Dr Hărăguș

notar public
kir. közjegyző.

Most jelent meg

BRÓDY SÁNDOR

utolsó remeke

Rembrandt

a festő, fénybe és árnyba borult furcsa fejét és furcsa életét rajzolta meg az író, — az álarc alatt pedig a maga különös, nagyszerű, izgalmas élményei rejtőznek.

Fényképészeti cikkek
Özv. Petri Árpádné

legrégibb látszerész üzletében kaphatók. — Stepper cukrászda mellett. 1690 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

Irte : MARTON MANÓ

SPORT

A nagyváradai Sportszövetség viharos közgyűlése

Balogh János lett dr Telle utódja

A nagyváradai Sport-szövetség tegnap délelőtt tartotta meg dr Zigre Miklós elnöklésével rendkívüli közgyűlést, amely a várokozásnak megfelelően igen viharos volt. A tárgysorozat első pontjaként Pelle János dr-nak ismeretes ügye szerepelt. A központ ugyanis teljesen indokolatlanul megfosztotta Pelle dr-t az országos szövetség igazgatótanácsában viselt mandátumától. A jelenlegi rendkívüli közgyűlés volt hivatva az utódról gondoskodni.

A választás mezejénél előtt Kis Ernő a NAC képviselői között feltárta azokat a kulisszatitkokat, amelyek a központot erre a sportszerűtlen lépésre készítették. A Comitetul Regional — mondotta többek között Kis Ernő — önálló testület, tehát nem úgy kell táncolnia, ahogyan a központ fűt. Megérett az idő arra, hogy az asztalra csapjunk és odadörögjük: nem tovább!

Majd a következő módosított határozati javaslatot terjesztette elő:

A nagyváradai kerület folyó hó 9-én megtartott rendkívüli közgyűlésén a Comitetul Central azon indokolatlan határozatában, hogy Pelle János dr. urnak a Comitetul Regional legutóbbi közgyűlésén történt megválasztását jóvá nem hagyta, az egyesületi autonómia megsértését látja, ami ellen tiltakozását fejezi ki. A közgyűlés dr Pelle János ur felbecsülhetetlen értékű sportmúltját, sportműködését és személyét ismerve, tovább is a legteljesebb bizalommal viseltetik dr Pelle János iránt.

Az indítvány megtétele után Zigre Miklós dr elnök szavazásra tette Kis Ernő javaslatát, amit a közgyűlés többsége magáévá is tett.

Mindezek után a közgyűlésen résztvevő egyesület legnagyobb meglepetésére az elnök bejelenti, hogy a közgyűlésnek dr Pelle János helyébe új tagot kell választania. Mert amennyiben újból Pellét választanák meg, azt ő (az elnök) nem veheti tekintetbe és a reá leadott szavazatokat érvényteleneknek fogja nyilvánítni.

E bejelentés után Pelle János dr helyébe Balogh Jánost választották meg.

Majd a játékosok biztosítási ügyének intézésére egy három tagból álló bizottságot delegált a közgyűlés.

Következett a szatmári alkerület felállításának kérdése.

Krausz Ernő és a NAC képviselői ismertették azokat az okokat, amelyek a szatmári alkerület felállítását szükségessé teszik. Dr Zigre Miklós elnök ezeket az argumentumokat nem találja elég ségesnek arra, hogy az alkerület megalakítását kimondják — és precíz indítványt kér.

Eleshangu vita indul meg erre s különösen Herskovits Lajos, a

szatmári egyesületek reprezentánsa intéz erős támadást az eszme felvetői ellen, nem kimélve beszédében a Comitetul Regional tagjait sem.

A vita befejezése után Zigre Miklós elnök szavazásra teszi fel a kérdést és bár a közgyűlés 20 szavazattal 19 ellen az alkerület felállítását akarja, az elnök saját voksával a szavazatokat 20—20 arányban egalizálja és kimondja, hogy

ebben a kérdésben a legközelebbre összehívandó rendkívüli közgyűlés fog dönteni.

Igen érdekes, hogy az alkerület eszméjét felvető Mikló Béla most az alkerület felállítására ellen szavazott.

A NAC győzelme Nagyszalontán

NAC—NSC 3:1 (2:1)

Erőteljes NAC főlény, amely a játék folyamán egyre jobban kidomborodik. A vezető gólt Ströck Albi éles lövése szerzi meg. A félidő közepe táján Szalonta egyenlített. A 36-ik percben Rónay góljával biztosítja újból a vezetést.

A második félidő egyetlen gólját, amellyel a 3:1-es végeredményt elérik, Ströck Albi rúgta. A mérkőzést Krüger (Egyetértés) vezette.

Nagyváradai uszók fényes sikere

Kolozsvári nemzetközi versenyen
A Törekvés öt bajnokságot nyert.

A kolozsvári tudósítónk telefonozza: Szombaton zajlott le a KAC-Hagibor közös rendezésében a nagyszabású nemzetközi uszóverseny, amelyen a váradai színéket a Törekvés képviselte. A váradai uszók a várokozásnak teljesen megfelelően szerepeltek és a nyolc versenyszámból, öt győzelemmel újlag beigazolták abszolút főlényüket.

A versenyek részletes eredményei a következők:

100 m. gyorsuszás: Bajnok: Felicidesz Béla (Törekvés) 2. Csizsár (MSE) 3. Schulmeister (MSE) Idő 1 p. 18 mp.

100 m. oldaluszás: Bajnok: Bergesz (Glória Arad.) A többi versenyzőtszabálytalan uszása miatt diszkvalifikáltak. Idő 1 p. 27 mp.

100 m. hátuszás: Bajnok: Devich Dezső (Törekvés) 2. Asztalos (KAC) 3. Csizsár (MSE) Idő 1 p. 34 mp. Devich minden tréning nélkül könnyen veri ellenfeleit és újabb győzelmével biztosította a múlt évi bajnokságot.

200 m. gyorsuszás: Bajnok: Felicidesz Béla (Törekvés) 2. Bergesz (Glória) 3. Schulmeister (MSE) Idő 3 p. 7.35 mp.

200 m. melluszás: Bajnok: Fe-

licidesz Lajos (Törekvés) 2. Péntek, 3. Orvos (KAC) Idő 3 p. 382/5-öd mp.
500 m. gyorsuszás: Bajnok: Bergesz (Arad) 2. Pollák (Törekvés) 3. Bányai (KAC) Idő 9 p. 20 mp.

100 m. hölgyuszás: Bajnok: Sniaric Makica (KAC) 1 p. 49 m.
3×50 m. staféta: (mell, gyors) Bajnok: Törekvés (László Devich, Felicidesz) 2. MSE KAC Idő 1. p. 56 mp.

A „Kinizsi” lett ismét Románia bajnok

Főlényes játék után 5:1 (2:0)-re verte az Ucasp-t

Rekordszámu publikum jelenlétében játszották le tegnap délután Aradon az országos bajnoki döntő mérkőzést. A meccset hatalmas főlényrel

a Kinizsi 5:1 arányban nyerte meg.

A Kinizsi góljait Vogl (2), Seler, Teszler és Matek rúgták. Ucasp vígaszgólját Veszprémlőtte.

Az országos bajnoki döntő ledelem bírása Nagy Lajos (Kolozsvár) volt.

A Törekvés újból eldöntetlenül játszott a Victoríával

1:1 (1:0)

A jőnévű kolozsvári Victoríát látta tegnap vendégül a váradai Törekvés és bár a munkáscsapat határozottan jobb volt ellenfelénél, négyszeri eldöntetlen eredmény után most sem tudott győzelmet elérni. A 38-ik percben Csomag ideális centerzését Pless juttatja a hálóba. A második félidőben a Törekvés továbbra is frontban marad, de most már a vendégcsapat is lábrakap és szá-

mos veszélyes helyzet alakul a radi kapu körül. Bartha és S. Kelly önfeláldozóan dolgoznak, közben nem bírák megakályozni, hogy Mattauca a kiadó kapus mellett ne egyen hessen.

Balogh János nagy körültekintéssel vezette le a meccset.

o «Amateur»—M. S. E. 2:0
A fejlődésben levő «Amateur» fényes győzelmet aratott a denáron durváskodással is győz akáro M. S. E. felett. Amateur kiváltak a góllövő Létay, Schre Weisz, és Steinecz. Jó bíró Szántó. (NAC).

Nap- és esernyőket BLUM VILMO

mélyen leszállított árban árusít

javításokat és áthúzásokat olcsón vállal

Nyiltér

Befőttes-Uborkás szezon

Üveg, porcellán, lámpa, Berendoff Alpacca
Tálmány, kőfűgyűszernél
III. 6/10

1812
Konyhafelszerelési főző és porcellánedények
Befőttes és uborkásüvegek
legolcsóbban beszerezhetők nagyban és kicsinyben

FRATIN KOMLOS TESTV.

Gyári raktár.—Nagykereskedés
Oradea-Mare—Nagyvárad
Str. N. Iorga (Zöldia-u.) 13 sz.

Telefon 372.

ZONGORÁK részletfizetésre kaphatók „Sternberg” néli, Boulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

VEGYILEG

tisztít, mos, vasa

BORGOS

vegyltisztító

Bazár-épület, Színház mellett

Orth. kóser

vendéglőmel
kerthelyiségg

bővítellem kl.

Berkovits Mihályné

Str. N. Iorga (Zöldia-utca) 19

(Hj. Weisz Bernát céggel szembe)

Ismerl külön konyhá! Mersékell

UJ EGESZSÉGI ÜZLET

HYGIEA

LEITNER LAJOS

Str. Nic. Iorga (Zöldia-utca)

Orvosi műszerek, sérvkötők, kötők, gummiharisnyák, bé

ápolási cikkek és illatszerek né

választékban.

Az összes cipők bámulatos olcsóáron
raktáron levő cipők árusítatnak el.

Sohasem létezett kedvezőbb
bevásárlási alkalom

Selejtes cipőáruház

Színház mellett

Mi van a váradi házhelyekkel

Kan Gyula mérnök levele az Estilaphoz

Az Estilap pénteki számában a nagyváradi házhelyekről közölt cikkünk élénk visszhangot keltett érdekeltek köreiben. Ezt bizonyítja az alábbi levél, amelyet még aznap kaptunk: Ma n Gyula mérnök-igyelemtől. A levél így szól:

„Nagyváradi Estilap” mai számában egy cikk jelent meg, mely a nagyváradi házhelyek kiosztási munkálatainak késlekedésével foglalkozik, és a mérnökre hárítja a késés okát. Az audiaturok párja joga alapján kérem tisztelettel szerkesztő úr soraim közlésére.

1925 tavaszán nyertek a házhelyek tervei végleges megállapítást, s mindaddig, míg a tervek végleg meg nem állapultak, nem is dolgozhatott a mérnök. Végrehajtó tervek bírálata kezdetét vette a belső előkészítő munka s utána következett a helyszíni munka a Kommandáns-réten. A háromszögös új utcák kitűzése már kész és 2—3 hét alatt a Kommandáns-réti 500—600 drb. akárcikinek is átadható. A munkálatok tehát szakadatlanul folynak; a munkálatokkal megbízott állami mérnök, amiképpen nem volna, saját költségén nagyszámú segédet alkalmaz épp a gyors elvégzés érdekében.

Logó a munkálatok nem háríthatók gyorsabban, annak sem más okai vannak, t. i. a házhelyeknek szánt területeken a mérnöknek szabad mozgása, korlátozva van, úgy, hogy kénytelen a hátráltató körülményekhez alkalmazkodni. A Kommandáns-réten, hol a munkálatok most folynak, egy másik kert kazlai veszik el a tervek; más helyen a csillagosi csorda legel s kitapossa a területet mérnöki jeleket; más helyen a házhelyek szánt területből a kerteknek bérbeadott területen engedik a mérnököt dolgozni.

A másik nagyobb terület, a melyen házhelykiosztás fog történni, az Aradi-ut végén és a régi állomás közötti terület részén 2—2 és fél méter magas tengeri- és napraforgó-

tablák akadályozzák a mérnököt; a többi helyen eddig álló vetés volt, most pedig még mindig ott állanak szanaszét a keresztek, amelyek úgy a hosszmerést, mint az utcavonalak pontos kitűzését akadályozzák, mert tengeritáblán keresztül, vetésen, vagy keresztek között a házhelyeknél megkívánt pontos mérést eszközölni nem lehet.

lyozzák, mert tengeritáblán keresztül, vetésen, vagy keresztek között a házhelyeknél megkívánt pontos mérést eszközölni nem lehet.

Mire a Kommandáns-réten a munka befejeződik, remélhetőleg kitisztul 2—3 hét alatt az öszi terület és akkor ott is azonnal megindul a helyszíni kitűzés. Erről a körülményről bárki meggyőződhetik.

A váradi felekezeti iskolák újabb felirata a miniszterhez

Kéri, hogy hat éves gyerekeket is felvehessenek az elemi első osztályába

A nagyváradi tanfelügyelőségnek az a rendelete, amelyben utasította felekezeti iskolákat, hogy a jövő iskolai évben az elemi iskola első osztályába csak hétévet betöltött gyermekeket vehetnek fel, erősen foglalkoztatja a felekezeti iskolák fenntartóit. A rendeletet az iskolafenntartó egyházak vették kézhez és közölték az iskolák igazgatóival. Eddig csupán a neolog zsidóhitközség iskola-bizottsága foglalkozott az ügygel és elhatározta, hogy haladéktalanul felterjesztést intéz a miniszterhez, amelyben kéri fogja, hogy ez évre függeszse fel a rendelet végrehajtását

annál inkább, mert az iskolatörvényben előírt kis iskolák még nem léteznek.

Hasonló felterjesztést fognak intézni a miniszterhez a többi felekezeti iskolák is.

Augusztus 25-én választják meg a biharmegyei mezőgazdasági kamara tagjait

Péntek délig be kell adni a jelöléseket

A biharmegyei mezőgazdasági kamara tagjait augusztus 25-én fogják megválasztani körületekben a járásbírói székhelyeken. A választók összeírása már az egész megyében elkészült, s hogy milyen alaposággal és pártatlansággal, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy

amíg a megyében az összes választók száma 19706 — addig Nagyváradon

mindössze 44 választót írtak össze.

Értésülésünk szerint a mezőgazdasági kamara tagjainak jelölésére kitűzött határidő e hó 14-én déli 12 órakor lejár, tehát a választóknak addig nyilatkoznok kell arra vonatkozólag, hogy érdekképviselőket kikre akarják bízni. A kamarának Biharmegyében 17 választott és 11 hivatalból kinevezett tagja lesz.

Ötezer rendőr volt készülségben

a meggyilkolt bécsi horogkereszties diák temetésén

Rendzavarásra nem került sor. Diszörség volt a gyászhoz előtt

Bécsből jelentik: Tegnap délután temették el a Thegethoff-téri horogkereszties-zavargások áldozatát, Mohapel Józsefet, akit, mint ismeretes, a felízgatott tömeg üldözöbe vett és egy Seidl nevű csavargó a Dresden-szállóban leszurt. A gyilkosság egy hét óta izgalomban tartotta Bécs és attól féltek, hogy a mai temetésen, melyre a jobboldali szélsőséges egyesületek teljes létszámban kivonultak, zavargás és összetűzés lesz. Erre azonban nem került a sor és a temetés minden incidens nélkül folyt le.

A rendörség óriási előkészületeket tett minden rendbontás megakadályozására.

Az összes szabadságon lévő rendőroket bevonták úgy, hogy a rendörség ma délután mintegy 5000 főnyi légerség felett rendelkezett.

A Darwin-utca 7. számú házat, a melyben a Mohapel-család lakik, erős készülség övezte. A tornászegylet, amelynek Mohapel tagja volt, egész éjjel diszörséget tartott a feketéjével bevont kapu előtt. Az utvonulatokat, amelyen a temetési menetnek el kell haladnia, már a reggeli óráktól kezdve erős rendörsztagok szállták meg. Különösen sok rendőr volt összpontosítva a Schwarzenberg-téren, mivel a temetőből visszatérők legnagyobb részének ezen a helyen kellett leszállnia.

A rendörség az egyesületek vezetőit külön figyelmeztette arra, hogy az elzenszegülés legkisebb jeleire fegyvert fog használni.

A vezetők megígérték, hogy minden erejükkel iparkodnak a rendet fentartani. Mindezek az intéz-

kedések azonban nem akadályozták meg a horogkeresztieseket abban, hogy délelőtt a II. kerületben az eddig is hangosabban ne árulják izgató röpirataikat.

Már a kora délutáni órákban gyülekeztek az egyesületek és a nézők ezrei a Darwin-utcai halottasház körül. A temetési menetben elől a Wehrbund 250 tagja haladt, azután a tornászok és tornászok következtek és a lipótvárosi keresztényszocialista párt képviselői. Utánuk számos keresztényszocialista egyesület, 750 frontharcos és több század horogkereszties rohamcsapat vonult, az utóbbi nagy horogkereszties jelvényekkel. Majd ismét mintegy 3000 főnyi tornász- és tornász-nőcsapat következett, azután a feketesárga legitimisták, dalegyesületek és zenekarok vonultak. Öket követte két koszosor koszt, végül a koporsó, melyet a legközelebbi hozzátartozók kísérték.

A Ferdinánd-utcatól egészen a Pratersternig vigyázz állásban tisztelegtek a tornászok a koporsónak, amelyet dobszó mellett az elhunyt barátai vállukon vittek be a prater-strassei templomba, ahol másodszor is beszélték. A templomban Schürff dr miniszter a nagynémet párt nevében részvétét tolmácsolta a hozzátartozóknak. A hosszú menet azután a Ferenc József-rakparton keresztül a Schwarzenberg-térre, majd onnan a központi temetőbe vonult.

Biharpüspökiben selyemcsempészeket fogták le

A biharpüspöki-i vámnál tegnap Dragiciu helyettes főnök és Irimie vámtiszt három különböző selyemcsempészt leplezett le. Az első egy előkelő marosvásárhelyi uriaszony: dr Várfoki Mózesné esete, akinek kosarában 600 gram finom olaszországi selymet találtak. Az uriaszonyt 27.900 lej pénzbírságra ítélték. Ugyanennyi selymet találtak Jackerkahner Leó bucaresti kereskedő poggyászában is. Jackerkahner egy női kepp bélésebe rejtette a selymet, a mit megtaláltak. A vámbírság ebben az esetben 27.396 lej lett ki.

A harmadik selyemcsempészt Reimer Jónás marosvásárhelyi szabó követte el, aki is egy kiló és 230 gram súlyu selymet hozott át a határon olyképen, hogy azt kisebb darabokban, a szennyes fehérnemű közé rejtette. Reimert a vám 113.565 lej pénzbírsággal sújtotta.

Nagyváradi árfolyamok

Magyar korona	365 áru	362 pénz
Osztrák shilling	2715 "	27 "
Francia frank	915 "	905 "
Angol font	942 "	938 "
Svájci frank	3775 "	3755 "
Lira	705 "	695 "
Dollár	193—	192—
Cseh korona	574 "	572 "

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 270—

BERLIN	12260	PARIS	240750
NEW-YORK	515—	PRAGA	1525—
LONDON	250150	B.PEST	7254
BÉCS	7247		

Nincs szó

nagyszalontai főgimnázium megszüntetéséről

Szilágyi Corbu inspektor nyilatkozata

gyes lapok, ellenőrizhetetlen forrásból azt a hírt közlik, hogy illetékes helyen elárózták a nagyszalontai főgimnázium megszüntetését. A általános feltűnést keltett, a régi, kitűnő intézet nem lett okot arra, hogy további működésében megakadályozzák. Beszélgettünk Szilágyi Corbu János középiskolai ins-

pektorral, aki a következőkben cáfolta meg előtünk a rosszakaratu híreszteléseket:

— Szó sincs arról, hogy a nagyszalontai főgimnáziumot megszüntessék. Erre vonatkozólag a miniszteriumtól semmiféle rendelet nem érkezett és nem is fog érkezni. Az intézet a jövőben is éppen úgy fog működni, mint eddig.

A nemzetközi hálókocsi társaság

(Compagnie Internationale des Wagon-Lits et des Grand Express Européens.)

**Hivatalos
menetjegyiroda**
nyitott Nagyváradon a

**Hegedüs
Hirlapirodában**
(Bul. Regele Ferdinand)

A közönség a menet-
jegyirodában a **mai**
naptól fogva a
következő jegyeket vá-
sárolhatja:

hálókocsijegyet
és

élkezőkocsijegyeket

Romániára és külföldre

A román államvasutak és va-
lamennyi külföldi vasut je-
gyeit (1. 2. és 3. osztályra.)

A Serviciul Martim Ro-
mân jegyeit

**Konstantinápoly,
Pyreusi tenger
és Jaffa felé**
valamint Dunahá-
józási jegyeket.

A menetjegyiroda vállalja az
utasok podgyászbiztosítását,
megrendel szobákat Európa
nagy szállodáiban, szervez
kiránduló utazásokat.

Minden felvilágosítás díjmentes

Telefon 458.

Távirati cím **Sleeping**

Mah-Yong

játékszabályok és el-
számolás ára 40 lei

Kapható a
Hegedüs Hirlapirodában

Olvassa el
naponta az

Estilapapróhirdetéseit

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

LULU. Boldogan gondolok a fe-
ledhetetlen napokra s epedve vá-
rom jövőtelét. 566

CIMBORA. Visszaérkeztem. Egy
lapot se küldtél. Haragszom. Üd-
vözöllek. 567

FENYVES. A múlt évi helyen
nyaralok. Sokat gondolkodok magára.
Remélhetőleg most már egy aján-
lott levelet várhatok. Szórakoz-
zon jól és gondoljon reám is. Sok-
szor csókolja An. 568

EGY új nőidivat szövet áruház
a Mária királyné (Bémer)-téren,
hol az árak olcsóbbak, mint bár-
hol. Kertész Reclam Áruháza.

Gyermekokcsik Szókenői,
Piaia unirii 16.

LAKÁS

KÖZPONTBAN külön bejáratu
szépen butorozott szoba kiadó.
Cim Renaissance. 548

EGY SZOBAS lakást mellék-
helyiséggel központban lelépéssel
keresek. Cim Str. Calea (Kolozs-
vári-utcai) trafikbódé. 542

HASZONBÉRBE kiadó három
szobás lakás, konyha, speiz, kü-
lön nyárikonyha, istálló nagy rak-
tár, melléképületekkel, telepenge-
délezési joggal. Cim a Hegedüs
Hirlapirodában. 518

KERESEK 2 butorozott szobát
központban irodának alkalmasat,
lehetőleg telefonnal. Cimeket ár-
ajánlatot a Hegedüs Hirlapiroda-
ba kér „Dr Stokker” jelígre. 564

ALKALMAZÁS

ÖNALLÓ női munkaerő, ki
hosszabb irodai praxissal rendel-
kezik, kalkulációs munkálatokban
feltétlen és német nyelvben némi
jártassággal bir, mielőbbi belépés-
re kerestetik. Ajánlatok fizetési
igényekkel „Megbízható munka-
erő” jelígre a Hegedüs Hirlapiro-
dába. 549

KIFUTÓ FIU azonnal felvétetik
Rador, Strada Printul Carol (Szi-
lágyi Dezső-utca) 6.

INTELLIGENS frauleint kere-
sek három kis gyerek mellé. Cim:
Bauer Jenő, Valea-lui-Mihail. 516

KIFUTÓFIU azonnal felvétetik.
Rador, Károly herceg (Szilágyi
Dezső)-utca 6, félemelet.

FIATAL fűszerkereskedősegéd
azonnali belépésre állást keres.
Cim a Hegedüs Hirlapirodában.
574

JÓ családból való intelligens
árva zsidóleány, ki a háztartás
minden ágában jártas, megbízható
állást keres. Nem a fizetés, mint a
jó bánás és otthonra vágyik. Ci-
meket a Hegedüs Hirlapirodába
kérem. 578

MAGANYOS uriaszony házve-
zetőnőnek ajánlkozik magányos
urhoz. Vidékre is elmegyek. Cim
Str. Gajdu (Beöthy Ödön-utca) 42.
Trafik. 572

NÉMETNŐ házzetetőnőnek
vagy gyermek mellé ajánlkozik.
Zöld Mária, Bul. Ferdinánd király
(Rákóczi-ut) 15. Burkusnél. 569

ADÁS-VÉTEL

NAGYON olcsón vásárolhat szőr-
mekabátokat Leichnernél Strada
Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 4.

ELADÓ ház, szőlő és földbirtok
35.000 leitől 3 millióig. Értekezni
Tománémál, Körös-utca 21, 3-6
óraig. 531

Mielőtt
**tűzifa-
szükségletét**
bárhol is beszerezné, sa-
ját érdekében hívja fel a
**Stern
vállalatok**
tűzifa telepét
Telefon 809.
Tekintettel a felhalmo-
zott nagy készletre, szá-
raz 1-ső osztályu tűzi-
fát olcsó áron ad, míg
a készlet tart.

Minden nap
beléphet
a
**Hegedüs
Hirlapiroda**
kölcson-
könyvtárába

Havonta
40 Lei.

ÉRSEMJENEN földbirtok, 7
kat. hold területtel, 5 szobás kas-
tély és gazdasági épületekkel. —
100 kat. hold erdő, 39 hold belső-
ség, 6 kat. hold szőlővel, 5 szobás
kastély, cselédlakás és gazdasági
épületekkel. — Ház 2 átvehető
üzlethelyiséggel, elfoglalható la-
kással 220 ezer leiert elutazás
miatt sürgősen eladó. — Szép 1
szoba, előszoba, konyha, stb. la-
kás átadó. — Olaszi központján
orvosnak, ügyvédnek kiválóan al-
kalmas 2 szobás garzonlakás át-
adó. — Házak, szőlők, földek,
lakások, butorozott szobák, buto-
rok stb. eladók. „Ardeal” iroda.
Főposta mellett. Telefon: 203.

MOLIERE: Képzelt beteg és
Drasche Lázár: Éva kis keze című
könyveket megvételre keresem.
Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 571

TELJESEN jókarban levő hintó
jutányosan eladó. Str. Jókai Mór-
utca 20. 565

Utlevélekre vizumot pontosan,
gyorsan csak a Hegedüs Hirlap-
iroda készít.

BUTOROK legolcsóbban
STEINER butorgyárosnál
Str. Avram Iancu
(Kossuth-u.) 1. sz. Soulerin

KÜLÖNFÉLÉK

MOSAST vagy takarítást vá-
lok. Melegné, Str. Arvaház-utca
szá m.

IZLETES házikoszt kihordás
vagy bentékezésre kapható la-
mannén Nicolae Jorga (Zöldá-
utca 5.

AUTÓJARAT Nagyvárad
Marghita közt, amely Oradea
Mareról fél 6 óraker este indú
„Sas” elől. Marghitáról reggel
hét óraker indul Nagyvárad

Festékek Lakko
Háztartási cikkek
Vegyí termékek

legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás

Schönzweig és Be
nagydrúdzá Str. Avram Iancu (Kossuth-utca)

VAN VYK és FLÜGEN-lakkok g
lerakata. Művészi olajfestékek és
lékek. Állandó nagy raktár anilin-
tékekben. Ruhafesték különlegessé-
Görög és amerikai szivacsok koz-
len b. hozatala.

FEST! TISZTI

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASA

Olcsó, szolid bevásárlási forrás

SZENSZKI MIKLÓS

Arnnáza Sas-passage.

Harisnyák, fűrdőeressz, ernyők,
hárneműek, csipk-, gomb, szalag
mindenféle divatárak nagy vála-
tékban.

**Vizumokat,
utlevéleket**

legolcsóbban, leggyorsabban ellát

SCHREIER

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u.

Futármegbízásokat

Bukarest, Brassó, Kolozsvár
Temesvárra leggyorsabban telje

**Ruhákat legol-
csóbban festi, tisztít**

gallérokat és kézelőket legszebb
mos és vasal

SZABÓ LASZLÓ

Str. Take Ionescu (Körös utca) 1.
Fiók: Bazárépület, Bul. Reg. Ferdin

HALLO!

Butorok és képkerele
nagyváradl kizárólagos szál-
szerű speciális aranyozás

Schuller Frigyes és T

műbutor asztalos, képkerepező és m
aranyozó Str. Vlahuta (Sz. János)-u.

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvére

Strada N. Jorga (Zöldfa-utca)
1808 Behúzás, javítás gyorsan kész

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.